

BERÄTTELSE FÖR 1961

Hos en del av prärieindianerna målar man årets stora händelser på tältduken av buffelskinn. Dessa målningar, *winter-ales*, — en för varje år — blev ett slags minnesstolpar för att få någon ordning i händelseförloppet. Endast vissa lärda män i stammen kunde tyda dem. Året 1961 har varit ett sådant år för oss, ty då var det jämnt 100 år sedan stiftelsen Göteborgs Museum startade. Men vissa delar av museet är äldre än så, och de få etnografica, som på den tiden fanns, tillhörde då det ännu äldre Naturhistoriska Museet.

Varför observerar man egentligen sådana jubileer? De flesta folk har haft cykler av något slag, i vilka vissa moment ansetts särskilt viktiga och förbundits med firandet av ceremonier. I många fall har det gällt att visa upp sin status — ju äldre man blir desto finare anses man vara. Ofta kombineras detta med riter för förfädersandar, kulturheroer och andra skapande figurer, som haft stor betydelse för deras kultur. Men de göres också för att säkra sig i framtiden för kontinuiteten. Och det var väl detta senare som betonades i vårt 100-årsjubileum. Nu när vi konsoliderat oss och blivit så gamla, så fordrar vi en bättre ställning i vår stad. Museerna får icke stå stilla utan måste utvecklas, följa stadens utökning och ta nya initiativ för den verksamhet, som är deras egen. För Etnografiska Museet betyder detta i första rummet mera plats i en ny tidsenlig byggnad, ty detta är själva basen för att en mera effektiviserad verksamhet överhuvudtaget skall kunna äga rum. Jubileet betonade framtiden utan att glömma de gångna generationerna.

Egentligen är 100 år bara ett jämnt årtal efter decimalsystemet. För Etnografiska Museet har det knappast någon större betydelse. Vårt jubel utbryter först då vi får möjligheter att spela den roll, som är oss tilldelad, en kulturens match som är av långt större betydelse än ett tillfälligt spel på en fotbollsplan. Det är då vi kan visa något att minnas, att måla upp på den tältduk som visar kulturernas *wintertales*.

Gåvor

Samlingarna har genom gåvor ökats med 256 föremål. Referensbiblioteket har erhållit 105 gåvor, och de olika arkiven har också i många fall fått mottaga gåvor. Med enastående intresse och offervilja har general-

konsul Hilding Svahn fortsatt sin donationsgärning och under året överlämnat Kr. 10.290:— för samma ändamål som tidigare d.v.s. inköp av indianska föremål och litteratur om Amerikas indianer.

Ett vördsamt tack framföres härmed till samtliga givare, vilka verksamt velat stödja Etnografiska Museet och stimulera dess arbete.

Amerika

Föremålssamlingarnas tillväxt under året har varit störst för den amerikanska avdelningen, icke mindre än 752 nummer, en följd av en fortgående komplettering tack vare förekomsten av donationsmedel för inköpen och även det av intendent H. Wassén utförda arbetet i Centralamerika. Av platsskäl kan dock här endast redovisas för ett fåtal av de nya samlingarna.

I främsta rummet får jag då tacksamt anteckna några gåvor. Señorita María de los Angeles Vilas, México, har förärat oss flera dräkter och några kammar från olika mexikanska stammar och dessutom några lerkärlsfragment för vår typsamling av keramik från samma land (61.35.1–22). Dräkterna utgör ett bra tillskott till vår mexikanska och centralamerikanska textilsamling. Från civilförsvarschefen Mr. Philip L. Dade i Kanalzonen, har vi fått tre *molas*, kvinnodräkter från Cuna-indianerna. Deras ornamentrikedom är ofantlig, och vi kan nu skryta med en god samling av denna lilla specialitet (61.26.1–3).

En samling av sex fornperuanska lerkärl har vi fått från Slöjdföreningens skola i Göteborg (61.31.1–6). Då de är av mycket god kvalitet, har vi tagit emot dem med stor glädje.

Etnografiska samlingar från nu levande indianer tycks bli alltmer sällsynta. I synnerhet gäller då detta sådana som tar med större delen av deras olika redskap. Under året har vi emellertid lyckats inköpa en stor samling från carajá och tapirapé i Brasilien (61.18.1–202). Den är insamlad så att i den ingår även sådana föremål, som för en lekman kan synas oväsentliga, men som dock är nödvändiga för att kunna ge en någorlunda allsidig bild av stammarnas liv. Dessutom har vi förut haft ytterst litet från dessa stammar. Samlaren, Borys Malkin, har också försett oss med en del saker från chacobo, som kompletterar våra föregående samlingar (61.3.1–25; 61.23.1–9).

Ett intressant föremål är ett snusrör från waikaindianerna i gränsområdet mellan Brasilien och Venezuela (61.22.1). Flera indianer använder olika rörliknande redskap för snusning genom näsan av narkotiskt verkande pulver vid vissa ceremonier. Hos waika är detta deras enda berusningsmedel. En stor del av dessa narkotika och andra gifter, som indianerna

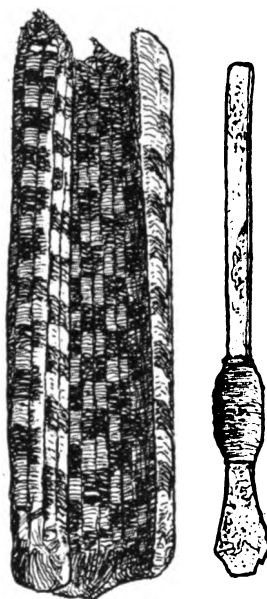

Fig. 1. 13,7 cm långt mejselformat instrument av koppar med tillhörande stavfodral. 61.5.5a-b, Chancay, Peru. — *Instrument of copper with its special case. Coll. 61.5.5a-b, Chancay. Length 13.7 and 15 cm.*

använder, är av stor farmakologisk betydelse och är för närvarande under undersökning av flera forskare. Även en stor dos av snuspulvret i en särskild behållare har kunnat förvärfvas (61.22.2).

Från en samling i Europa har vi dessutom fått köpa några intressanta fornp Peruanska föremål (61.5.1-8). Denna samling innehåller dels några intressanta textilier, varav en från Chancay är målad i olika nyanser av brunt och beige med geometriska motiv och fågelmönster. Två av dem är gasvävnader av en typ, som vi förut saknat. En av dessa har målats genom utsparning. Det intressantaste föremålet (61.5.5 a-b) är ett mejselformat föremål av brons eller koppar, som ligger i ett fodral av stavar, omstickade av garn i gult och brunt rutmönster (fig. 1). Kanske ett kirurgiskt instrument?

Genom byte med British Museum har vi fått ett koger med blåsrörspilar från yagua i nordöstra Peru (61.21.1) av en typ, som vi icke hade förut. Detta koger observerades och bestämdes av intendent Wassén under hans tjänstgöring vid British Museum i december 1958.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 2. 32 cm högt krucifix av trä med kvinnofigur. 61.19.17, Asmat-området, Nya Guinea. — *Wooden crucifix-image, length 32 cm. Coll. 61.19.17. Asmat, Atsj, New Guinea.*

Fig. 3. Huvudbeklädnad för man, yttre höljet av målat basttyg. 61.16.2, diam. 25 cm. Från lae-womba-stammen, Nya Guinea-territoriet. — *A man's cap of painted bast-cloth. Coll. 61.16.2. From the Lae-Womba, Territory of New Guinea.*

Söderhavet

Tack vare en mycket förnämlig gåva från fil. dr Sten Bergman, Rönninge, har söderhavssamlingarna fått en högst välkommen ökning under året (61.19.1–112). Den är insamlad under hans resor på Nya Guinea, speciellt Casuarinakusten, Asmat-området och Swart Valley. Vi har andra områden från Nya Guinea representerade på vårt museum men icke dessa, varför gåvan är mycket välkommen. Denna stora ö, som så länge legat isolerad, är ett paradiset för etnograferna, men dess saga torde snart vara all, varför det gäller, medan tid är, att kunna skaffa föremål åtminstone från de viktigaste delarna. Den bergmanska samlingen består av en riklig uppsättning autentiska föremål, som användes av folken i dessa områden (fig. 2).

Museets gamle gynnare, prokuristen Nils Stenborg, har åter kommit med en gåva i form av ett maoriskört av nyzeeländskt lin (61.20.1).

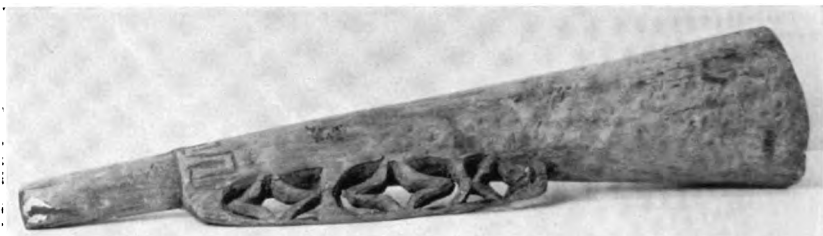

Fig. 4. Lur av trä, i vilken man blåser, då man närmar sig hembyn efter huvudjakt. 61.28.1, l. 69,5 cm. Asmatområdet, Nya Guinea. — *Wooden trumpet, length 69.5 cm. Coll. 61.28.1. Region of Asmat, New Guinea.*

Genom byte med Peabody Museum i Salem, Mass., har vi fått en samling från Hawaii (61.4.1–11) bestående av gamla fina föremål. Att komplettera våra polynesiska samlingar blir allt svårare i våra dagar, varför vi är synnerligen nöjda med detta byte.

De inköpta nyförvärven inskränker sig till endast tre, som alla härstammar från Nya Guinea. Ett av dessa är en huvudbonad från lae-wombastammen (fig. 3, 61.16.2). Dess yttre hölje är av basttyg, som mönstrats med målningar. Det andra är en trätrumpet från Asmat med sniderier i genombruten stil typisk för detta område (fig. 4, 61.28.1) och det tredje en flätad mask från Maprik-distriktet (61.32.1).

Afrika

Assuransdirektören Niklas Kihlbom, Göteborg, har givit oss en samling av föremål, sannolikt härstammande från nordöstra Kongoområdet (61.7.1–35). De är alla autentiska föremål.

Från missionären Stig Lund-Jensen, Kungälv och Bukova, har vi fått fyra föremål, som han själv insamlat hos hayastammen i Tanganyika. Bland dessa märkes en musikbåge med resonator av kalebass (fig. 5). Till denna användes dessutom två skullror, när den spelas (61.36.1–4). Sjökapten Alvar och Berta Löttigers dödsbo har genom advokaten Hans Lewert bidragit med två pilkoger med pilar från Nigeria (61.34.1–2). Arkitekt SAR professor Rolf Strähle, New Orleans, har bidragit med en koppar-»manschett» med ciselerad ornering från Jos i Nigeria, samt en hjälmmask av trä från Oya. Båda sakerna är från Nigeria — den förra från fulstammen och den senare från yoruba. (61.29.1–2, fig. 6).

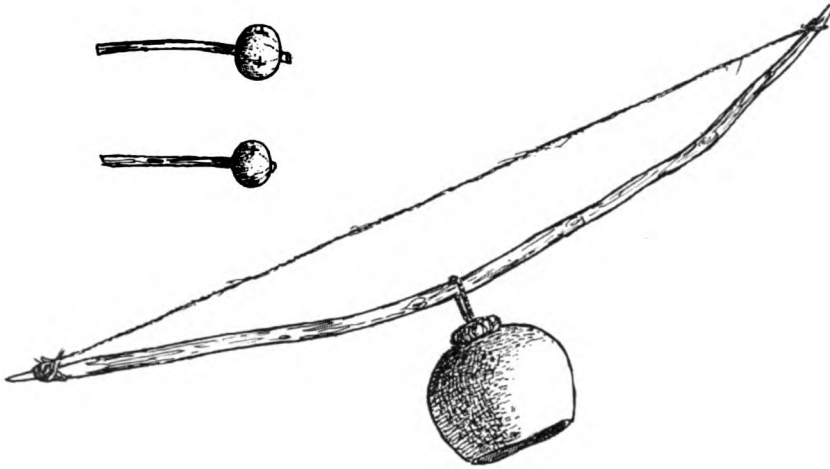

Fig. 5. Bágharpa, längd 89 cm, med öppen kalebass som resonanslåda jämte tillhörande 18 à 19 cm långa skallror. 61.36.4a-d. Haya-stammen, Tanganyika. — *Bow-harp with its resonance-box of gourd and rattles used with the harp, Coll. 61.36.4a-d. the Haya, Tanganyika.*

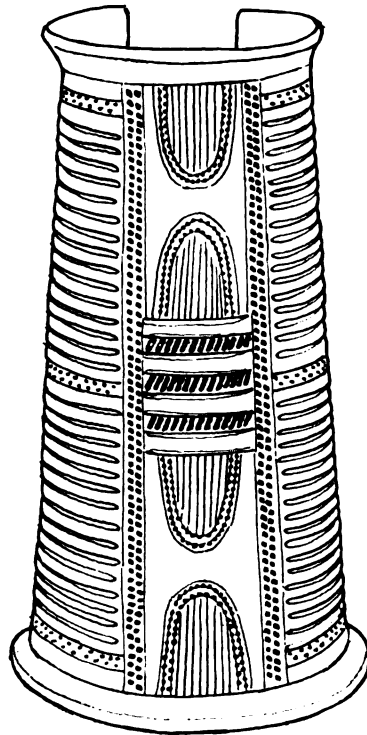

Fig. 6. 18,5 cm lång manschettformad kop-parring med ciselerad ornering. 61.29.2. Jos, Nigeria. — *'Wristband-formed' object of copper, length 18.5 cm. Coll. 61.29.2. Jos, Nigeria.*

Fig. 7. Tekanna, 32,5 cm hög, med lock. Av mässing med prydnadsplåtar av koppar. 61.16.3a-b, Tibet. — *Tea-pot of brass and copper, height 32.5 cm. Coll. 61.16.3a-b, Tibet.*

Slutligen har en ensträngad giga från Etiopien (61.1.1.a-b) med stråke skänkts av herr K.I. Appelgren, Göteborg.

Inköp av afrikanska samlingar har under året begränsats till två föremål. Våra resurser är ytterst små, och det är icke alla år vi har möjlighet att köpa från Afrika. Detta är mycket beklagansvärt, ty de föremål vi skulle vilja förvärva, försvinner nu med oanad hastighet. Många av dem hamnar i handeln, där särskilt africana är oerhört eftersökta och betingar för varje år allt högre priser, varför vi icke längre har någon möjlighet att följa med. De båda nyförvärven är endast sådana saker, som vi hänselsevis kommit över, det ena en ganska märklig statyett av trä (61.10.1) från mawiyastammen i Moçambique, föreställande en kvinna med tatueringar i lägre relief. Det andra är en stor trämortel (61.33.1).

Asien

En rikshamodell av sköldpadd från Östasien (61.8.1) har skänkts av civilingenjören Folke Reyde. Från Indonesien har vi fått en sarong i vitt med svart rutmönster (61.9.1) från fru Anna-Lisa Fremer, Nybro, och av sjömannen Kenneth Dahl, Göteborg, en figur från Bali (61.27.1). Den föreställer rismodern och är av flätade palmblad.

Ett fåtal asiatiska föremål har också inköpts. Fyra gouacher från Bali, som illustrerar livet på denna ö (61.25.1-4) hör till dessa, vidare ett örhänge av näbben av en hornskata som kommer från Borneo (61.16.1). Den är skulpterad i spiralornamentik.

Ett annat föremål från Andamanerna och andra ställen i södra Asien påträffades i en antikhandel på landsbygden (61.11.1-14). Föremålen är tydligen gamla och kompletterar väl våra tyvärr alltför fåtaliga samlingar från nagas och Andamanerna.

En praktfull tekanna från Tibet (61.16.3, fig. 7) gjord av mässing och med påsatta drivna prydnadsplåtar av koppar och handtag i form av en drake avslutar listan över inköpen. Tedrickningen spelar en mycket stor roll i det tibetanska sällskapslivet, och dessa tekannor förekommer i alla möjliga former och vanligen ytterst rikt dekorerade. Tyvärr har så vitt jag vet inga ordentliga forskningar gjorts på det tibetanska hantverket, där fortfarande mycket återstår att undersöka. Det visar upp en blandning av stilar från olika länder och områden och skulle vid närmare analys säkerligen avslöja märkliga ting.

Bibliotek, arkiv och kataloger

Referensbiblioteket

Ökning har under 1961 skett med 483 nummer till slutsiffran 14906. Av denna ökning har 187 nr erhållits genom byten, 185 gm köp (varav 42 gm köp för generalkonsul Svahns donationsmedel), 105 gm gåvor, 5 gm fotostatering och 1 nr gm eget tryck. Av Hilding Svahns donationsmedel har under året kr. 990.06 använts till referensbibliotekets förkovran.

Av enskilda givare, institutioner o.d. kan nämnas bl.a. följande: Bishop Museum, Honolulu; Biblioteca Nacional, Guatemala; Prof. Nils M. Holmer, Lund; Fru Margit Karsten, Helsingfors (exemplar av makens efterlämnade tryckta arbeten); Ministerio de Información y Turismo, Madrid; Museo do Dundo, Dundo, Luanda, Angola; Naturhistoriska Museet, Göteborg; Prof. Carl Skottsberg, Göteborg, och School of American Research, Santa Fe, N. Mex. Av museets egen personal har av museichefen och intendent K. E. Larsson överlämnats 3 resp. 1 nr samt av H. Wassén 28 nr.

Bildarkivet

Med en tillväxt på 132 bildark har liggaren för detta arkiv under 1961 tillförts bildarken 14625–14756. Ökningen av antalet *negativ* utgör 135 omfattande neg. 9057–9192.

Även under 1961 kommer det mesta nya bildmaterialet från museal fotografering för olika ändamål, bl.a. t.ex. har en serie fönsterskyltningsmotiv bevarats i arkivet. Av särskilt intresse är dock bildserien på arken 14697–699 med illustrationsmaterial belysande användningen av kurare i medicinens tjänst, fotos m.m. exponerat av Farmakologiska Institutionen vid Karolinska Institutet, då detta firade sitt 150-årsjubileum med utställningen »Läkaren och Livet» i Ostermans marmorhallar i nov. 1960. Vid detta tillfälle bidrog även Etnografiska Museet med en del av det utställda materialet visande de sydamerikanska indianernas användning av kurare för pilgifter o.d. Som en följd av detta samarbete och i utbyte mot ett blåsrör från Chocó erhöll vårt museum även en stor bildserie i färg visande råmaterialet och utvinningen av kurare ur *Chondodendron tomentosum* under en expedition till östra Peru 1959 av farmakologen prof. Dermot Taylor (bildark 14700–707). Denna bildserie på inalles 26 fotos förmedlades genom laboratorn vid Karolinska Institutets farmakologiska institution, med dr Bo Holmstedt under hans samarbete med intendenten Wassén.

Kartarkivet

I kartarkivet har under året nr: 280–283 registrerats, alltså en ökning med 4. Av dessa utgör tre originalkartor utförda av arkitekt SAR Hans Palmgren, Göteborg, efter hans egna skisser och mätningar under fältarbete i Kutch, Indien år 1960, vilka blad han haft vänligheten lämna till museet.

Pressklipparkivet

Framför allt genom den egna personalens inköp och bevakning av in- och utländska publikationer har arkivet under 1961 försetts med nytt material.

Skioptikonarkivet

Under året ingen ändring. Slutnummer 2369.

Diskoteket

Skivsamlingen har år 1961 fått ett tillskott med nr: 323–347 = 25 skivor. Genom ett köp från Musée de l'Homme har den kompletterats med musik från olika delar av världen (nr: 323–332), varvid en skiva med musik

från Burma samtidigt lämnades som gåva. Tre kinesiska musiker, som deltog vid en uppvisning av en kinesisk orkestertrupp i Kronhuset den 18 maj 1961, överlämnade som gåva två skivor med kinesisk musik (nr:s 334–335). Slutligen har en serie på tolv skivor med etnolingvistiskt och musikaliskt material (nr:s 336–347) från stammar i N. V. Brasilien inköpts från P. Brüzzi Alves da Silva, som själv gjort upptagningarna och bearbetningarna i Salesian-missionen Iauareté vid R. Uaupés. Samlingen har kunnat betalas med donationsmedel från generalkonsul Hilding Svahn.

Utställningar och vård av samlingar

Med anledning av 100-årsjubileet gjordes för alla de museer, som sorterar under styrelsen för Göteborgs Museum en liten minnesutställning. I denna utställdes en del av de allra första numren i vår katalog. Därmed är det icke säkert att dessa är de allra första, då man på den tiden knappast hade organiserat en ordentlig katalogisering. Några andra utställningar i själva museibyggnaden har icke ägt rum med undantag av de vanliga fönsterskyltningarna. Dessa var icke mindre än fyra till antalet. Den första behandlade Cooköarna av idag med ett urval föremål ur de samlingar, som inkommit under 1959 (se detta årstryck). Mustaschlyftaren hos ainu var temat för nästa skyltning med anledning av en liten ainusamling som inköpts. I den tredje skyltningen visades ett fartyg med sjukdomsbesvärjande andar. Det är sådana, som användes av chocóindianerna i Colombia av medicinmännen. På modellen av balsaträ placeras små skulpturer av samma material. Dessa representerar de andar, som anses kunna fördriva olika sjukdomar. Dessa andeskepp tillverkas av de »medicine studerande» och blir samtidigt en förteckning på deras olika typer av sjukdomar och ett uttryck för deras kunskaper om dessa. Årets sista skyltning behandlade Sepikområdet på Nya Guinea, ett av de märkligare konstområdena på världens näst största ö. Det visade ett litet urplock av konstföremål ur våra rika samlingar.

Förutom dessa skyltningar har vi som vanligt på olika bibliotek och andra lokaler passat på med små specialutställningar. Bland annat lånade vi ut en rikhaltig samling från Etiopien till en utställning »Sverige hjälper» på Göteborgs Sparbank.

Inordnandet av vissa samlingar i de nya magasinerna, som omnämnts i föregående årsredogörelser, har fortskridit som vanligt. Omordningen av utställningen av föremål från Amerikas forntid fortsattes under året, men på grund av bristande medel var vi tvungna att låta detta arbete avstanna tills vidare.

Övrig verksamhet och personalia

Då det, som redan nämnts i ingressen, var hundra år sedan stiftelsen Göteborgs Museum grundades, utgavs en skrift *GÖTEBORGS MUSEUM HUNDRA ÅR*, i vilken vart och ett av museerna kunde framhäva sina synpunkter, och där även framtidsperspektiven anno 2061 hägrade i fjärran. På den dag, då museet en gång instiftades, den 16 maj, hölls en radio-diskussion mellan inbjudna museichefer i grannländerna och några av oss i Göteborg. Samtalen rörde sig om »Behövs det museer» och de utländska gästerna var museichefen Soleim från Fiskerimuseet i Bergen, Mühl-Hansen vid Louisiana i Humlebæk och Dr. phil. E. Bull från Folkemuseet i Oslo.

Förutom de vanliga demonstrationerna för olika skolor har vi haft en visning, dels för en större grupp ur Teckningsläraernas Riksförbund, som i augusti sammanträdde i staden, dels för en studiegrupp från Statens Sløyd- og Tegnelaererskole i Notodden, Norge. Dessutom ordnades en studiedag för folkskolans klasslärare i Kungsbacka, då viss tid ägnades vårt museum för att lärarna själva skall kunna demonstrera för sina egna elever.

I samband med ett möte, ordnat av Svenska Textilforskningsinstitutet vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg, deltog museichefen vid en estraddiskussion om kläder och textilier.

Den 1.8.1961 avreste intendent Karl Erik Larsson via London till Salem, Mass. för kompletterande arkivgenomgång vid Peabody Museum. Efter några dagar fortsatte han till Honolulu, där han i slutet av augusti deltog i 10:de Pacific Science Congress med föredraget »Early Channels of Communication in the Pacific» samt senare studerade i Bernice P. Bishop Museum. Den 8.9. fortsattes färden till Fiji, där han fram till den 10.10. huvudsakligen vistades i Suva på huvudön Viti Levu men även företog en kort resa till Tholo-området på samma ö. Arbetet på Fiji koncentrerades på genomgång av museisamlingar och arkiv, varjämte föremål insamlades till museet. Via Nya Zeeland och Australien företogs hemresan från Sydney med flyg till Singapore, dit han anlände den 7.12. för att slutligen återkomma till Göteborg med m/s Nagasaki den 19.1.1962.

Celebra besök: Årets nobelpristagare i medicin professor GEORG VON BÉKÉSY, Fil. dr. STEN BERGMAN, General I. THORD-GRAY, generalkonsul HILDING SVAHN samt Dr. E. ASHWORTH UNDERWOOD från Welcome Medical Historical Museum i London. Vidare har vi haft besök av H. K. H. Prins PETER av Grekland och Danmark. För övrigt har besök för olika studieändamål under 1961 noterats för bl.a. följande personer:

Ambassadör MANUEL MAPLES ARCE, México, D. F., (Oslo); Sra. BRITTA BELLANDER DE RYDBERG, Tigre, Argentina; Tandläkare ÅKE BJÖRBY, Göteborg; Dr. och Mrs. ERNEST S. DODGE, Peabody Museum, Salem, Mass.; Skulptris GUDRUN EDUARDS, México, D. F.; Fru MARGIT ENGELAU, Göteborg; Mr. G. ENNIK, Curaçao; Redaktör M. HAMILTON, Malmö; Prof. MOGENS KOCH, Köpenhamn; Ambassadör CURT LEIJON, Bogotá; Direktör GUNNAR LINDAHL och fru ANN HANSITA ELLIOT LINDAHL, Cali, Colombia; Sra. ESPERANZA RIVACOBÁ M., México, D. F.; Prof. CECIL ROTH, Oxford; Miss ANNA H. SMITH, African Museum, Johannesburg; Docent DAGMAR SELLING, Stockholm och redaktör T. WALLDÉN, Stockholm.

Bibliografin omfattar följande under 1961 av museets personal tryckta artiklar, recensioner o.d. inom ämnesområdet:

- IZIKOWITZ, K. G.: *Etnografiska Museet*. Göteborgs Museum hundra år 1861–1961–2061, pp. 34–39. Göteborg 1961.
- LARSSON, KARL ERIK: *Ein figürlicher Aufhängehaken*. Beiträge zur Völkerforschung. Hans Damm zum 65. Geburtstag. Veröffentlichungen des Museums für Völkerkunde zu Leipzig, Heft 11, pp. 388–392. Berlin 1961.
- — *Utbredningsstudier i en ögrupp*. Kultur og diffusjon, pp. 91–100. Oslo 1961.
 - — *Nyupptäckt Cook-samling*. Art. i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning 17.5. 1961.
 - — *Stamkonst*. Teckning, tidning för svensk teckningsundervisning, nr 5, årg. 32, pp. 87–90. Åstorp 1961.
 - — Rec. av Sigurd Erixon (utg.): Atlas över svensk folkkultur. I: Materiell och social kultur; samt Sigurd Erixon: Technik und Gemeinschaftsbildung in schwedischem Traditionsmilieu. MAN, vol. LXI, pp. 78–79. London 1961.
- WASSÉN, S. HENRY: Rec. på eng. av *«Esplendor del México Antiguo»* (México 1959). Ethnos, vol. 25: 3–4, pp. 261–262, Statens Etnografiska Museum 1960. Lund 1961.
- — *Från de gamla aztekernas och moderna cunaindianernas medicinska värld*. Farmaceutisk Revy, 60, 132 (1961), pp. 1–10. Stockholm 1961.
 - — Nekrolog över konsul William Bylander under rubr. *«Sydamerikanskt livsöde»*. Allsvensk Samling, nr 4, p. 19. Göteborg 1961.
 - — *Cunaindianernas medicinmän och deras värld*. Nytt och Nyttigt, en medicinsk tidskrift utgiven av Hässle, nr 3, 1961, pp. 13–21. Göteborg 1961.
 - — *Darién-avsnittet — ett hinder för Panamerikanska landsvägen*. Ymer 1961, h. 3, pp. 188–202. Stockholm 1961.
 - — *Glimtar av aztekisk medicin*. Svenska Läkaresällskapet sammankomst 13.XII. 1960. Nordisk Medicin 1961: 66: 1701. Stockholm 1961.
 - — *Gringo-rebell i México* (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 31.1.1961.
 - — *Landväg genom Dariéns urskogar*. Art. i Göteborgs-Posten 4.3. 1961.
 - — *Indiankonsten i México* (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 26.4.1961.
 - — *Det fornas Perus konst*. (Rec.), art. i Göteborgs-Posten 27.4.1961.
 - — *Pedro Nisser, en av deltagarna i svenska guldpexpeditionen till Colombia på 1820-talet*. Göteborgs-Posten 31.10.1961.
 - — *Pedro Nisser och Colombias Jeanne d'Arc*. Göteborgs-Posten 2.11.1961.

KARL GUSTAV IZIKOWITZ